

# Spis treści

|                                                                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Wstęp</b> .....                                                                                                         | 9  |
| <b>1. System rachunkowości jako źródło zaspokojenia potrzeb informacyjnych zarządzających</b> .....                        | 19 |
| 1.1. Istota, funkcje i znaczenie informacji zarządczej .....                                                               | 19 |
| 1.1.1. Istota i pojęcie informacji .....                                                                                   | 19 |
| 1.1.2. Informacja ekonomiczna i jej funkcje .....                                                                          | 20 |
| 1.1.3. Klasyfikacja informacji ekonomicznej .....                                                                          | 22 |
| 1.1.4. Informacja zarządcza i jej użyteczność .....                                                                        | 26 |
| 1.1.5. Informacja według globalnych zasad rachunkowości zarządczej (GMAP) .....                                            | 30 |
| 1.2. Determinanty potrzeb informacyjnych zarządzających podmiotami leczniczymi .....                                       | 37 |
| 1.2.1. Czynniki organizacyjne i kierownicze determinujące potrzeby informacyjne .....                                      | 37 |
| 1.2.2. Potrzeby informacyjne jako pochodna procesów decyzyjnych oraz czynniki je ograniczające .....                       | 46 |
| 1.2.3. Potrzeby informacyjne pochodną technicznych aspektów funkcjonowania obszarów aktywności jednostki .....             | 53 |
| 1.2.4. Badanie potrzeb informacyjnych zarządzających w celu ich zaspokojenia .....                                         | 57 |
| 1.3. Aspekty funkcjonowania rachunkowości jako systemu informacyjnego .....                                                | 60 |
| 1.3.1. Informacyjne aspekty systemu rachunkowości .....                                                                    | 61 |
| 1.3.2. Organizacyjne aspekty systemu informacyjnego .....                                                                  | 64 |
| 1.3.3. Techniczne aspekty systemu informacyjnego .....                                                                     | 70 |
| 1.3.4. System informacyjny a system informatyczny .....                                                                    | 81 |
| 1.4. Personalizacja systemu informacyjnego rachunkowości zarządczej .....                                                  | 84 |
| 1.4.1. Rachunkowość zarządcza w procesie tworzenia i wykorzystania informacji w zarządzaniu .....                          | 85 |
| 1.4.3. Specjaliści w systemie informacyjnym rachunkowości zarządczej .....                                                 | 91 |
| 1.4.4. Ramy konceptualne rachunkowości zarządczej i zasady rachunkowości zarządczej wynikające z najlepszych praktyk ..... | 98 |

|                                                                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>2. Rachunek kosztów jako źródło generowania informacji zarządczej</b> .....                                                          | 107 |
| 2.1. Rola informacji o kosztach działalności .....                                                                                      | 107 |
| 2.1.1. Istota zarządzania kosztami .....                                                                                                | 107 |
| 2.1.2. Systematyzacja kosztów w procesie generowania informacji zarządczej<br>w podmiocie leczniczym .....                              | 112 |
| 2.1.2.1. Koszty w podmiocie leczniczym według procesów łańcucha<br>wartości .....                                                       | 112 |
| 2.1.2.2. Koszty w podmiocie leczniczym według zasobów .....                                                                             | 114 |
| 2.1.2.3. Koszty w podmiocie leczniczym według produktów finalnych ...                                                                   | 116 |
| 2.1.2.4. Koszty w podmiocie leczniczym według miejsc powstawania ...                                                                    | 118 |
| 2.1.2.5. Koszty w podmiocie leczniczym według reagowania kosztów<br>na zmiany w rozmiarach działalności .....                           | 120 |
| 2.1.2.6. Koszty w podmiotach leczniczych według stopnia wykorzystania<br>zdolności wytwórczych .....                                    | 122 |
| 2.1.2.7. Koszty w podmiocie leczniczym według faz cyklu życia produktu                                                                  | 125 |
| 2.1.2.8. Koszty w podmiocie leczniczym według koncepcji jakości .....                                                                   | 128 |
| 2.1.2.9. Koszty w podmiotach leczniczych według koncepcji<br>procesu decyzyjnego .....                                                  | 131 |
| 2.2. Integracja modeli rachunku kosztów w generowaniu informacji zarządczej ....                                                        | 132 |
| 2.2.1. Istota i pojęcie rachunku kosztów .....                                                                                          | 132 |
| 2.2.2. Etapy ewolucji rachunku kosztów .....                                                                                            | 136 |
| 2.2.3. Pojemność informacyjna rachunku kosztów .....                                                                                    | 140 |
| 2.2.4. Funkcjonalne aspekty rachunku kosztów .....                                                                                      | 141 |
| 2.2.5. Instrumentalne aspekty rachunku kosztów .....                                                                                    | 145 |
| 2.3. Ewolucja rachunku kosztów w podmiotach leczniczych w latach 1992–2016 ...                                                          | 157 |
| 2.3.1. Istota regulacji rachunku kosztów w podmiotach leczniczych .....                                                                 | 157 |
| 2.3.2. Zasady ewidencji dochodów i kosztów w publicznych zakładach opieki<br>zdrowotnej (1992 r.) .....                                 | 159 |
| 2.3.3. Zasady rachunku kosztów w publicznych zakładach opieki zdrowotnej<br>(1998 r.) .....                                             | 166 |
| 2.3.4. Zalecenia dotyczące standardu rachunku kosztów u świadczeniodawców<br>(2015 r.) .....                                            | 174 |
| 2.3.5. Ocena regulacji rachunku kosztów w podmiotach leczniczych w aspekcie<br>możliwości generowania informacji zarządczej .....       | 185 |
| <b>3. System informacyjny rachunkowości zarządczej w podmiotach leczniczych<br/>w Polsce w świetle wyników badań empirycznych</b> ..... | 191 |
| 3.1. Potrzeby informacyjne zarządzających w podmiotach leczniczych .....                                                                | 192 |
| 3.1.1. Identyfikacja potrzeb informacyjnych w podmiotach leczniczych .....                                                              | 192 |
| 3.1.2. Procedury tworzenia informacji zarządczej w podmiotach leczniczych ...                                                           | 200 |
| 3.1.3. Planowanie i kontrola jako wyraz potrzeb informacyjnych zarządzających                                                           | 205 |
| 3.2. Rachunek kosztów i jego wykorzystanie w podmiotach leczniczych .....                                                               | 209 |

|                                                                                                                                                                             |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 3.3. System rachunkowości zarządczej w podmiotach leczniczych .....                                                                                                         | 219        |
| 3.3.1. Ocena przydatności systemu informacyjnego rachunkowości<br>funkcjonującego w zakładach opieki zdrowotnej .....                                                       | 220        |
| 3.3.2. Systemy rachunku kosztów w zakładach opieki zdrowotnej .....                                                                                                         | 225        |
| 3.3.3. Wybrane narzędzia rachunkowości zarządczej w zakładach opieki<br>zdrowotnej .....                                                                                    | 231        |
| 3.4. Warunki funkcjonowania systemu rachunkowości zarządczej w podmiotach<br>leczniczych .....                                                                              | 235        |
| <b>4. Projektowanie systemu informacyjnego rachunkowości zarządczej<br/>    w samodzielnym publicznym zakładzie opieki zdrowotnej .....</b>                                 | <b>259</b> |
| 4.1. Determinanty systemu informacyjnego rachunkowości zarządczej .....                                                                                                     | 259        |
| 4.1.1. Informacyjne wsparcie procesu zarządzania z wykorzystaniem<br>rachunkowości zarządczej .....                                                                         | 259        |
| 4.1.2. Funkcjonowanie podmiotów leczniczych w nowej koncepcji zarządzania<br>– nowe zarządzanie publiczne (New Public Management – NPM) .....                               | 267        |
| 4.1.3. Informacyjne wsparcie kontrolnej funkcji zarządzania w podmiotach<br>leczniczych .....                                                                               | 275        |
| 4.2. Środowisko systemu informacyjnego rachunkowości zarządczej .....                                                                                                       | 284        |
| 4.2.1. Kontrola zarządcza w projektowaniu systemu informacyjnego<br>rachunkowości zarządczej w podmiocie leczniczym .....                                                   | 284        |
| 4.2.2. Kontrola zarządcza w procesie zarządzania w podmiocie leczniczym ....                                                                                                | 288        |
| 4.2.3. Miejsce kontroli zarządczej w samodzielnym publicznym zakładzie<br>opieki zdrowotnej .....                                                                           | 292        |
| 4.2.4. Środowisko wewnętrzne kontroli zarządczej determinantą środowiska<br>systemu rachunkowości zarządczej w samodzielnym publicznym<br>zakładzie opieki zdrowotnej ..... | 299        |
| 4.3. Mechanizm tworzenia systemu informacyjnego rachunkowości zarządczej ....                                                                                               | 310        |
| 4.3.1. Ustalanie celów i zarządzanie ryzykiem w systemie kontroli zarządczej ..                                                                                             | 311        |
| 4.3.2. Dobór mechanizmów kontroli w systemie kontroli zarządczej .....                                                                                                      | 325        |
| 4.3.3. Formowanie mechanizmu przekazywania informacji i systemu<br>komunikacji w systemie kontroli zarządczej .....                                                         | 331        |
| 4.3.4. Monitorowanie i ocena w systemie kontroli zarządczej .....                                                                                                           | 341        |
| 4.3.5. Bariery w funkcjonowaniu systemu informacyjnego rachunkowości<br>zarządczej .....                                                                                    | 350        |
| <b>Zakończenie .....</b>                                                                                                                                                    | <b>365</b> |
| <b>Bibliografia .....</b>                                                                                                                                                   | <b>381</b> |
| <b>Spis tabel .....</b>                                                                                                                                                     | <b>407</b> |
| <b>Spis rysunków .....</b>                                                                                                                                                  | <b>414</b> |